

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

52311

เอกสารการสอนชุดวิชา

หน่วยที่ 1 - 5

การปฐมพยาบาลและการบำบัดโรคเบื้องต้น

FIRST AID AND BASIC MEDICAL CARE

- เล่มที่ 1 -

48908

ห้องสมุด วพบ.ชัยนาท

ฉบับปรับปรุง
ครั้งที่ 1

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(3)
รายละเอียดชุดวิชา	(7)
วิธีการศึกษา	(9)
หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐานการตรวจประเมิน การบำบัดโรคเบื้องต้น การฟื้นฟูสภาพ และการส่งต่อ.....	1-1
แผนการสอนประจำหน่วย	1-2
ตอนที่ 1.1 ความรู้พื้นฐานการตรวจประเมิน.....	1-4
เรื่องที่ 1.1.1 แนวคิดการประเมินสภาวะผู้ป่วย.....	1-6
เรื่องที่ 1.1.2 หลักการตรวจประเมินเพื่อการบำบัดโรคเบื้องต้น	1-13
เรื่องที่ 1.1.3 การตรวจประเมินสัญญาณชีพ และการตรวจประเมินพัฒนาการ ในเด็ก	1-17
ตอนที่ 1.2 ความรู้พื้นฐานการบำบัดโรคเบื้องต้น	1-36
เรื่องที่ 1.2.1 แนวทางการบำบัดโรคเบื้องต้นในสถานบริการสุขภาพ	1-37
เรื่องที่ 1.2.2 บทบาทของนักสาธารณสุขในการบำบัดโรคเบื้องต้น	1-43
ตอนที่ 1.3 ความรู้พื้นฐานการฟื้นฟูสภาพและความรู้พื้นฐานการรับและส่งต่อ	1-53
เรื่องที่ 1.3.1 ความรู้พื้นฐานการฟื้นฟูสภาพ	1-54
เรื่องที่ 1.3.2 ความรู้พื้นฐานการรับและส่งต่อผู้ป่วย.....	1-67
บรรณานุกรม	1-76
หน่วยที่ 2 การซักประวัติและการบันทึกประวัติการเจ็บป่วย	2-1
แผนการสอนประจำหน่วย	2-2
ตอนที่ 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการซักประวัติการเจ็บป่วย.....	2-4
เรื่องที่ 2.1.1 ความหมาย ความสำคัญ และคุณสมบัติของผู้ซักประวัติการเจ็บป่วย	2-6
เรื่องที่ 2.1.2 ประเภทของการซักประวัติการเจ็บป่วย	2-11
เรื่องที่ 2.1.3 ข้อมูลที่ต้องการจากการซักประวัติการเจ็บป่วย	2-17
ตอนที่ 2.2 เทคนิคและขั้นตอนการซักประวัติการเจ็บป่วย	2-23
เรื่องที่ 2.2.1 เทคนิคและขั้นตอนในการซักประวัติการเจ็บป่วย.....	2-25
เรื่องที่ 2.2.2 เทคนิคและขั้นตอนการซักประวัติการเจ็บป่วยตามช่วงวัย	2-28

ตอนที่ 2.3 การบันทึกประวัติการเจ็บป่วย	2-42
เรื่องที่ 2.3.1 ความหมายและความสำคัญของการบันทึกประวัติการเจ็บป่วย	2-43
เรื่องที่ 2.3.2 หลักการบันทึกประวัติการเจ็บป่วย	2-45
เรื่องที่ 2.3.3 รูปแบบการบันทึกประวัติการเจ็บป่วย.....	2-47
บรรณานุกรม	2-57
ภาคผนวก	2-59
หน่วยที่ 3 การตรวจร่างกายและการวินิจฉัยโรคเบื้องต้น.....	3-1
แผนการสอนประจำหน่วย	3-2
ตอนที่ 3.1 แนวคิดการตรวจร่างกายเบื้องต้น	3-5
เรื่องที่ 3.1.1 ความหมายและความสำคัญของการตรวจร่างกายเบื้องต้น	3-6
เรื่องที่ 3.1.2 หลักการตรวจร่างกายเบื้องต้น	3-9
เรื่องที่ 3.1.3 การเตรียมความพร้อมของสถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ ในการตรวจร่างกาย.....	3-20
ตอนที่ 3.2 กระบวนการตรวจร่างกาย.....	3-24
เรื่องที่ 3.2.1 การตรวจลักษณะทั่วไป	3-25
เรื่องที่ 3.2.2 การตรวจร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าในผู้ป่วยผู้ใหญ่	3-29
เรื่องที่ 3.2.3 การตรวจร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้าในผู้ป่วยเด็ก.....	3-145
เรื่องที่ 3.2.4 การบันทึกผลการตรวจร่างกาย	3-171
ตอนที่ 3.3 การวินิจฉัยโรคเบื้องต้น	3-178
เรื่องที่ 3.3.1 ความหมายและความสำคัญของการวินิจฉัยโรคเบื้องต้น.....	3-179
เรื่องที่ 3.3.2 ขั้นตอนการวินิจฉัยโรคเบื้องต้น.....	3-181
เรื่องที่ 3.3.3 การบันทึกผลการวินิจฉัยโรคเบื้องต้น	3-184
บรรณานุกรม	3-189
หน่วยที่ 4 การตรวจสุขภาพที่จำเป็นแต่ละกลุ่มวัย.....	4-1
แผนการสอนประจำหน่วย	4-2
ตอนที่ 4.1 แนวคิดการตรวจสุขภาพที่จำเป็นแต่ละวัย.....	4-5
เรื่องที่ 4.1.1 ความหมายและความสำคัญของการตรวจสุขภาพที่จำเป็น	4-6
เรื่องที่ 4.1.2 หลักการตรวจสุขภาพที่จำเป็น	4-11
ตอนที่ 4.2 การตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยเด็กและวัยรุ่น.....	4-16
เรื่องที่ 4.2.1 การซักประวัติในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยเด็ก และวัยรุ่น	4-17

(6)

เรื่องที่ 4.2.2 การตรวจร่างกายในการตรวจสุขภาพที่จำเป็น สำหรับกลุ่มวัยเด็กและวัยรุ่น	4-21
เรื่องที่ 4.2.3 การตรวจทางห้องปฏิบัติการในการตรวจสุขภาพ ที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยเด็กและวัยรุ่น.....	4-33
ตอนที่ 4.3 การตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยทำงาน	4-36
เรื่องที่ 4.3.1 การซักประวัติในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยทำงาน.....	4-37
เรื่องที่ 4.3.2 การตรวจร่างกายในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยทำงาน	4-48
เรื่องที่ 4.3.3 การตรวจทางห้องปฏิบัติการในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับ กลุ่มวัยทำงาน	4-55
ตอนที่ 4.4 การตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยผู้สูงอายุ	4-62
เรื่องที่ 4.4.1 การซักประวัติในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยผู้สูงอายุ ..	4-63
เรื่องที่ 4.4.2 การตรวจร่างกายในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับกลุ่มวัยผู้สูงอายุ	4-75
เรื่องที่ 4.4.3 การตรวจทางห้องปฏิบัติการในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นสำหรับ กลุ่มวัยผู้สูงอายุ	4-80
บรรณานุกรม	4-84

หน่วยที่ 5 การใช้ยาในการบำบัดโรคเบื้องต้น.....	5-1
แผนการสอนประจำหน่วย	5-2
ตอนที่ 5.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ยาในการบำบัดโรคเบื้องต้น.....	5-5
เรื่องที่ 5.1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาและหลักการทางเภสัชวิทยา.....	5-7
เรื่องที่ 5.1.2 หลักการใช้ยาเพื่อการบำบัดโรคเบื้องต้น	5-18
เรื่องที่ 5.1.3 อันตรายจากการใช้ยา ข้อควรระวังและการเสื่อมสภาพของยา.....	5-29
ตอนที่ 5.2 การใช้ยาเพื่อบำบัดอาการที่สำคัญ	5-40
เรื่องที่ 5.2.1 การใช้ยื่อบำบัดอาการปวด ลดไข้	5-41
เรื่องที่ 5.2.2 การใช้ยื่อบำบัดอาการในระบบทางเดินหายใจ	5-46
เรื่องที่ 5.2.3 การใช้ยื่อบำบัดอาการในระบบทางเดินอาหาร	5-53
ตอนที่ 5.3 การใช้ยาเพื่อบำบัดโรคติดเชื้อ โรคเรื้อรัง และการใช้ยาสมุนไพร	5-60
เรื่องที่ 5.3.1 การใช้ยื่อบำบัดโรคติดเชื้อที่สำคัญ	5-62
เรื่องที่ 5.3.2 การใช้ยื่อบำบัดโรคเรื้อรังที่สำคัญ	5-70
เรื่องที่ 5.3.3 การใช้ยาสมุนไพรเพื่อบำบัดโรคเบื้องต้น.....	5-84
บรรณานุกรม	5-98